पूर्वकेनित्ये ॥ ८ ॥ अष्टाभिर्गुणैः शुश्रूषाश्रवणंग्रहणंधारणमूहनमपोहनंविज्ञानंतत्त्वज्ञानंचेतितैः पंचाशद्वर्षवयसमित्येकैकस्य विशेषणं ॥ ९ ॥ १० ॥ सप्तभिःमृगयाक्षाःस्त्रियःपानमितिचतुर्भिःकामजैः दंडपातनंवाक्पारुष्यंअर्थदूषणमितित्रिभिःक्रोधजैरितिसप्तभिः अष्टानांब्राह्मणचतुष्टयंशूद्रत्रयंसूतश्चेतितेषां ॥ ११ ॥ तेत्वयाद्रष्टव्याः ॥ १२ ॥ गूढंन्यासापहारादिकंतेत्वयानयाह्यं अन्योन्यंविवदमानौद्रव्येपरस्परसंबंधंदूषयतस्तथाचउभयोरसंबंधाद्राजकीयमिदमितिबुद्धिनकारयेदित्यर्थः सार्धः ॥ १३ ॥ परिस्रवेत्मंदंमंदमन्यत्रगच्छेत् ॥ १४॥१५ ॥ अधर्मतइतिच्छेदः धर्ममूलेराज्ये ॥ १६॥१७॥ ततःसाक्षीति यतोपरीक्षायांसामात्यस्यराज्ञोऽधोगतिस्ततोहेतोस्तत्व्यवहारजातंपरीक्ष्यं तथाहि अर्थिनाममायंशतंसुवर्णान्धारयतीतिपक्षेउपन्यस्तेयदिप्रत्यर्थीधारयामीतिवदेत्तदानसाक्ष्यादिप्रयोजनम

वैश्यान्वित्तेनसंपन्नानेकविंशतिसंख्यया ॥ त्रींश्चशूद्रान्विनीतांश्चशुचीन्कर्मणिपूर्वके ॥ ८ ॥ अष्टाभिश्चगुणैर्युक्तंसूतंपौराणिकंतथा ॥ पंचाशद्वर्षवयसंप्रगल्भमनसूयकं ॥ ९ ॥ श्रुतिस्मृतिसमायुक्तंविनीतंसमदर्शिनं ॥ कार्येविवदमानानांशक्तमर्थेष्वलोलुपं ॥ १० ॥ वर्जितंचैवव्यसनैःसुघोरैःसप्तभिर्भृशं ॥ अष्टानांमंत्रिणांमध्येमंत्रंराजोपधारयेत् ॥ ११ ॥ ततःसंप्रेषयेद्राष्ट्रेराष्ट्रीयायचदर्शयेत् ॥ अनेनव्यवहारेणद्रष्टव्यास्तेप्रजाःसदा ॥ १२ ॥ नचापिगूढंद्रव्यंतेग्राह्यंकार्योपघातकं ॥ कार्येखलुविपन्नेत्वांसोधर्मस्तांश्चपीडयेत् ॥ १३ ॥ विद्रवेच्चैवराष्ट्रंतेश्येनात्पक्षिगणाइव ॥ परिस्रवेच्चसततंनौर्विशीर्णेवसागरे ॥ १४ ॥ प्रजाःपालयतोऽसम्यगधर्मेणेहभूपतेः ॥ हार्दंभयंसंभवतिस्वर्गश्चास्यविरुद्ध्यते ॥ १५ ॥ अथयोऽधर्मतःपातिराजामात्योथवात्मजः ॥ धर्मासनेसन्नियुक्तोधर्ममूलेनरर्षभ ॥ १६ ॥ कार्येष्वधिकृताःसम्यगकुर्वंतोनृपानुगाः ॥ आत्मानंपुरतःकृत्वायांत्यधःसहपार्थिवाः ॥ १७ ॥ बलात्कृतानांबलिभिःकृपणंबहुजल्पतां ॥ नाथोवैभूमिपोनित्यमनाथानांनृणांभवेत् ॥ १८ ॥ ततःसाक्षिबलंसाधुद्वैधवादकृतंभवेत् ॥ असाक्षिकमनाथंवापरीक्ष्यंतद्विशेषतः ॥ १९ ॥ अपराधानुरूपंचदंडंपापेषुधारयेत् ॥ वियोजयेद्धनैर्ऋद्धानधनानथबंधनैः ॥ २० ॥ विनयेच्चापिदुर्वृत्तान्प्रहारैरपिपार्थिवः ॥ सांत्वेनोपप्रदानेनशिष्टांश्चपरिपालयेत् ॥ २१ ॥ राज्ञोवधंचिकीर्षेद्यस्तस्यचित्रोवधोभवेत् ॥ आदीपकस्यस्तेनस्यवर्णसंकरिकस्यच ॥ २२ ॥

स्ति यदित्वसौनधारयामीतिवदतितदाद्वैधवादकृतंअन्योन्यंविरुद्धोयउभयोर्वादस्तत्रकृतंसाक्षिबलंसाधुभवेत् निर्णायकमितिशेषः तत्रअर्थिनाप्रत्यर्थिनिस्वार्थसाधनायसाक्षिपत्रंशपथोवाआस्थेयः क्षेत्रादिविषयेविवादश्चेद्भोगोपिप्रदर्शनीयः यदातुप्रत्यर्थीवदति सत्यमस्यमयागृहीतंपरंतुप्रत्यर्पितमितिवा अस्मिन्नर्थेपूर्वमेवायंमयापराजितोस्तिपुनर्निर्लज्जत्वादुपागतइतिवावदतितदाप्रत्यर्पणकालीनाअर्थिपराजयकालीनावासाक्ष्यादयःप्रदर्शनीयाः यद्यर्थिनःप्रत्यर्थिनोवासाक्ष्यादिकंनास्तिशपथंवापरोनानुमन्यतेतदातद्विवादास्पदंद्रव्यमसाक्षिकत्वादनाथंनिःस्वामिकंभवति अर्थीचतन्नमुंचतितदाविशेषतस्तप्तपरशुग्रहणादिनातत्परीक्ष्यमिति ॥ १८ ॥ परीक्षोत्तरमपिकिंकार्यमतआह अपराधेति ॥ १९ ॥ २० ॥ चित्रोनेकधा आदीपकस्यगृहादिदाहकस्य चित्रइतिसर्वत्रानुकृष्यते ॥ २१ ॥ युक्तस्ययथाशास्त्रमवहितस्यचित्रवधंकुर्वतोपिराज्ञोदोषोनास्तिप्रत्युतधर्मएवास्तीत्यर्थः ॥ २२ ॥

Digitized by Google